

En klasiko z delitvijo političnih točk

Vsaj od boja med poganskim Črtomirjem in krščanskim Valjhunom sèm je prisojno podalpsko pleme kronično razdeljeno. Na grobo: mladosloven- ci, starosloven- ci ... liberalno meščanstvo, ljudsko kmetstvo ... partizani, raznobarvne garde ... komunisti, protidržavni elementi ... pomladniki, kon- tinuiteta ... anarhokomunjarji, klerofašisti ... črni, rdeči ... Janša, Kučan ... Janša, Jankovič ... džamiJA, džamiNE ... proti posvojitvam otrok v isto- spolne skupnosti, padli zakon, ki tega sploh ni reguliral ... realni sektor, javni sektor ... žabarji, plavžarji ... Zahovič, Katanec ... Viole, Močvirniki ... kavbojci, Indijanci ...

V kriznih časih bi namesto vsesplošne pa- nike in čezpalčnih delitev znal biti bolj uporaben kanec pragmatizma. Ali pa vsaj ustvarjalnosti. Priporočilo velja za vse: upravljavce realnih vzvodov oblasti, medi- je, kot tudi bolj ali manj kritično javnost. Dejstva, da je družba zaradi demografskih, podnebnih, globalizacijskih in drugih pro- cesov na pomembnem razpotju, verjetno ni potrebno več dodatno utemeljevati. V širšem geografskem smislu nas je vse več, v ožjem smo vse starejši. Vsi skupaj pa di- hamo smog in trepetamo pred naslednjim potresom, cunamijem, meteorjem, talje- njem katerega od polov, atomsko vojno, po- manjkanjem vode, monopolizacijo naravnih virov ali katerokoli poljubno nevšečnostjo. Prej omenjene delitve so v tej luči malenko- stne. Za bivšo delavko in delavca izropane- ga, prežvečenega, izpljunjenega in pohoje- nega Primorja ter tisoče njunih »kolegov«, pa žaljive.

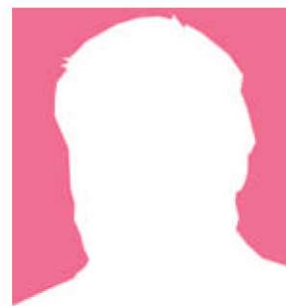
Jasno, diametralno nasprotje situacije v obliki dogmatskega normiranja je mogo- če. Uradni Hanoi je po koncu vojne sredi sedemdesetih in dolga leta po tem aktiv- no tabuiziral poststresne sindrome svojih, severnovietnamskih borcev. Namesto tega jih je za nedolžen čas uniformiral: vsi so bili omniimunni heroji, na katere naj vojne grozote ne bi imele trajnega vpliva. Eden

redkih, ki se je umetelnemu primežu sodob- nega vietnamskega diktata izvil, je bil Bao Ninh. Nekdanji vietkongovec je v mednaro- dnem prostoru zaslovel z objavo in prevodi romana Žalost vojne. Na frontah je avtor preživel od svojega sedemnajstega do pet- intridesetega leta. »Preteklost mi je o moji prihodnosti lagala. Sivi sedanjosti ni vide- ti konca,« je obupano zapisal, razmišljujoč o izgubljeni mladosti in najbolj potentnem obdobju življenja.

Čas, prostor ter odvodi trenutnih okoliščin pogojno dopuščajo le eno vrsto delitve, ki bi v zatohlo družbenopolitično ozračje vne- sla prepotrebno burjo. Klasični razcep »levo – desno«. Tisti, ki nas, magari nominalno, deli po liniji pričakovanj glede vloge drža- ve pri njenem odzivanju in razreševanju izzivov sodobnosti. Polarizacija, v kateri je pasivna/aktivna država najmanjši skupni imenovalc. Del rešitve ali del težave. Ne glede na delovne smernice in programske ločnice imata »ideologiji«, če si priznata ali ne, skupen cilj. Maksimalno državo blagi- nje, s polnim davkoplačevalskim fondom na strani fizičnih in pravnih oseb, s prokreativ- nim svobodnim trgom ter dostojno varno- stno mrežo za skupine na margini, ki se tam ne znajdejo nujno po lastni krivdi.

Temu civilizacijskemu dogovoru je mogoče slediti od biblijskih časov do sleherne reso-

lucije OZN, EU, OECD, G-8 ... V Sloveniji se na tem polju dogajata dve dobri in ena slaba stvar. Prvič: prihod Virantove Državlanske liste je odprl vrata klasični delitvi. Zaradi dnevnopolitičnih potreb se stranka pred- sednika Državnega zbora sicer promovira kot sredinska, vsebuje pa neoliberalne na- stavke, ki so korenine pognali pri žlahtnem konservatizmu. Res pa je, da pravi izziv ministra Šušteršiča v obliki končne rešitve vprašanja Nove ljubljanske banke šele čaka. Drugič: domoljubje, ki je bilo v preteklih de- setletjih skoraj v ekskluzivni domeni skraj- nejših kvazidesničarskih gibanj, se lahko preseli, kamor mu je ljubo. Definicija drža- ve kot geografsko zaokrožene in kulturno koherentne enote s pripadajočimi simboli je danes pomanjkljiva. Država niso le šen- gen, ustava, zastava, grb, himna in voljeni poglavar, ki jih je potrebno – tudi z nasiljem – braniti pred zunanjimi epidemijami. Tu tiči priložnost za klasično levico: da državo vendarle definira na podlagi njene upravi- čene vloge korektorja na poti do načrtova- nega družbenega ideala. Če na tej poti ome- ji vpliv fašistoidnih pojavov – bo temu pač težko oporekati. Je mar nedomoljubno od države pričakovati več namesto manj? Tretjič: potrebujemo še levico. Do takrat se pa lahko tolažimo s tem, da nas delijo zgolj delivci. Naše usode nas združujejo. ●

Komentar: Lan Dečman